

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI
EGYLET TULAJDONA.
TELEFON: 158 SZÁM.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET, AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ EGYLET
ÉS A „HANGYA” KÖTELEKÉBE TARTOZÓ SZÖVEKZETEK HIVATA-
LOS KÖZLÖNYE. — MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10. SZÁM.
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. tagjai további Intézkedésig tag-
díj ellenében kapják. Alapító tagdíj 2000 lel,
rendes tagdíj évi 100 lel, kisgazdák és tiszt-
viselők részére 50 lel.

A lapfelfüggyelő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kiadó:

TÖRÖK BÁLINT
AZ E. G. E. TITKÁRA

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 150 lel Negyed évre 40 lel
Fél évre 75 lel Egyes szám 3 lel

Az újabban felfedezett legapróbb élőlényről.

Amikor ezelőtt 40 évvel első cikkemet irtam a Term. Közlönybe a bakteriumoknak azt a szerepét ismertetem, amit azok a fogak romlása körül kifejtettek. Akkoriban új dolog volt az, hogy a fogak romlása is bakteriumok működésére vezethető vissza. Most 40 év múlva arról tehetek jelentést t. olvasóimnak, hogy ma már nem a bakteriumok az ismert legapróbb lények, mert találtak annál sokkal apróbbakat is, amelyek a bakteriumokból táplálkoznak és azokat pusztítják.

Mikor a fertőző betegség elleni küzdelemben felismerték a bakteriumok fontos szerepét, neki láttak a tudósok és minden fertőző betegségnek a bacillusa után kutattak. Sikertült is a legtöbb ragályos betegség kórokozóját megtalálni, kitenyészteni és preparátumokban bemutatni, de maradt még több betegség, amelyeknek még mai napig sem ismerik a kórokozóját. Fertőző bacillust nem találtak, mikroskóppal, az elérhető legnagyobb nagyítás mellett sem sikerült kórokozót kimutatni. Kénytelenek voltak feltételezni, hogy még apróbb lények léteznek, amelyeket meglátunk nem lehet, mert akkor nem elég tökéletesek nagyító készülékeink s ezek okozzák az illető betegségterjedését, vagy olyan váladék, valami fermens keletkezik a beteg szervezetben, amely a betegség terjedését okozza. De a dohány mozaikbetegségénél kimutatták, hogy a baj ragadós, fertőző, de a kórokozót megtalálni nem sikerült.

Ezen a téren most szenzációs felfedezés történt. F. D'Heselle francia tudósna sikerült egy a bakteriumoknál is még apróbb élőlényt felfedezni, amit csakis az u. n. ultramikroskóppal lehet meglátni, és amelyik a veszedelmes fertőző bakteriumokat pusztítja és ez által a beteg szervezet gyógyulását lehetővé teszi. Ezt a parányi élőlényt elnevezte ő: *bakteriumfalónak*, *Bacteriophagum intestinale*-nak. Oly parányi lény az, hogy csak az ultraviolett fényben vehető észre és amint felfedezője állítja, a bakteriumok élősdiye. Német tudósok a francia felfedező állítását helyesnek találták, e szerint tehát, ha ezt a felfedezést az egész tudományos világ is helyben fogja hagyni, akkor ez az első eset, hogy az eddigi nagyítás mellett láthatatlan lényt láthatóvá lehet tenni

és szilárd tenyészgáyon kitenyészteni lehet.

D'Heselle szerint a *Bacteriophagum* nevezetes szerepet játszik minden immunizálási folyamatnál, mert D'Heselle szerint csakis az ő jelenléte és közreműködése mellett gyógyulhat meg a beteg szervezet és csak az ő hatása folytán maradhat egészséges a fertőzött egyén. Szerző bebizonyítja, hogy a *Bacteriophagum* csakis élő baktériumok rovására él meg, azoknak belsőjében él és azokból táplálkozik. Ez a parányi lény behatol a bacillusok sejtjeibe, ott szaporodik és a bacillus sejt felbomlását okozza. Amikor aztán a *Bacteriophagum* megint szabaddá válik és abba a folyadékba kerül, amelyben a bacillus élt. Oly parányi ez a lény, hogy abban a folyadékban, amelyben tenyészik, csakis az ultramikroszkóppal mutatható ki, de csakis mint a legparányibb szemcsék s az ilyen folyadék, amelyben ennek a lénynek milliárdjai tenyésznek, mégis teljesen tisztának és átlátszónak mutatkozik. Tenyésztési kísérletekkel kimutatta D'Heselle, mint lehet egész bakteriumkolóniákat elpusztítani a *Bacteriophagum*-nak a tenyésztésre való elszórása által. Így sikerült a vérhasbacillust, a *Bacterium colit*, a tífuszbacillust, a paratífusz A és B bacillusait, a *Bacillus proteust*, *gallinarumot*, az egértífusz bacillust, a *difteria bacillusát*, a genyedést okozó bacillusokat, a szinabacillust, a pestist, kolerát, bivalyvést, a selyemhernyó átomkórját okozó és több másféle bacillust a *Bacteriophagum* által megsemmisíteni. A fertőző betegségek kezelésének tehát egészen új perspektívája nyílik meg ezen felfedezés által. D'Heselle szerint csak egy fajta van a *Bacteriophagum*-nak, amely minden élő szervezetben megél és az a képessége, hogy megszokás által különböző bakteriumtörzsek ellen pusztítólag felléphe. Mint obligát parazita a bélben aprofita módon él, tehát nem fertőző bakteriumokon él, velök közös szövetségben él. A *Bacteriophagum* minden immunizálási folyamat körül fontos tényező gyanánt közreműködik, a befertőzött szervezetet a bacillusokkal szemben való védekezésre képesíti és a ragályba esett egyednek a meggyógyulását eredményezi. A fertőző és a szervezetet előzőlneni és elpusztítani igyekvő bakteriumokat megsemmisíti és a fagozytosét elősegíti, a szerves antibakteriális immunitásnak egyengeti az útját és az amitoxikus immunitást előkészíti.

Dr. Péter Béla.

Légenytrágyázás, tisztán tenyésztett bakteriumokkal való oltással.

Irtá: K. J.

A többtermelés egyik legfontosabb segédeszköze a növények helyes táplálására. E helyes táplálás érvényesülésének előfeltétele a kellő megmunkálása. A növényi tápanyagok közül bennünket közelebből csak légeny (nitrogén), foszforsav, káli és méz érdekel. Ezek azon tápanyagok, melyek pótlásáról a gazdának gondoskodnia kell. Pld. Wolff szerint 1 hektáron termett 1689 kg. őszi buza által 32.5 kg. légeny, 13.2 kg. foszforsavat, 8.8 kg. kálit és 0.8 kg. meszet veszünk ki a földből.

A talaj legtöbb esetben bizonyos mennyiségű ásványi tápanyagokat tartalmaz, melyek szántással, a bakteriumok működése, a szénsav és talajnedvesség által a növények részéről felvehetőek lesznek.

Légeny trágyát a növények pld. esővel is kapnak, de ez csekély (5—6 kg. hektáronként). Ezen nélkülözhetetlen tápanyagokat mostanáig istálló-, mű- vagy zöldtrágyával adtuk a növényeknek. A gazdasági tudomány legújabb vívmánya az, hogy légenytrágyát talajoltással (magoltatással) is adhatunk.

Ahoz, hogy a trágyázással tisztában legyünk, egyet kell tudnunk és folyton a szem előtt tartanunk és ez a következő:

Van pld. egy hektárnyi földem, melyben foszforsav van egy 20 q-ás terméshez, káli van egy 30 q-ás terméshez, mész egy 50 q-ás terméshez, de nitrogén csak egy 20 q-ás terméshez. Bármilyen jó idő is legyen, bármit is csinálunk, ha akár 2 q. foszfátot is adok rá stb. 10 q-ásnál nagyobb termés nem lehet és pedig azért nem, mert nitrogénből csak 10 q-ás termésre van a földben. Ha most ezen földről 20 q-ás termést akarok vagyis olyan nagyot, mint a minőre foszforsav elég van a talajterületben, ugy e hektár föltétlenül annyi nitrogéntrágyával látandó el, mint a mennyi a már benne lévő 10 q-ásra elegendős betudva egy 20 q-ás terméshez kell.

S most térjünk át tulajdonképeni témánkra. Az összes hüvelyesek, mint bab, borsó, valamennyi herefajták, búkköny stb. mint ismeretes képesek a légeny levegőből venni és így rendszeren légenytrágyára nincs szükségük s ha ugy csak igen gyenge talajban, csak azon célra, hogy a növények addig növekedhessenek, míg

„Gazdák”

Biztosító Intézet Részv. - Társaság

Székhelye ideiglenesen Arad később Kolozsvár
Vezérképviselőségek: Aradon, Kolozsváron, Brassóban, Temesváron,
Nagyváradon, M.-vásárhelyen, Déván, Nagyenyeden és Tordán.
Elfogad tűz, jég élet, betörés, lopás, baleset, szavatossági, kiháza-
sítási stb. biztosításokat. Egyesületi tagok külön kedvezményben
részesülnek. Minden biztosítási ügyben részletes tájékoztatást
nyújtanak a vezérképviselőségek és egyesületünk titkári hivatala.

maguk tudják légenyszükségletüket fedezni. Az ezen növények által a levegőből vett légeny sokszor igen nagy mennyiségű, pld. borsónál 222.74 kg. hektáronként = 14.37 q kálisálétrommal.

Ezen nagy mennyiségű légenyvezetés a levegőből a tudomány minden kétséget kizáró megállapítása szerint, kizárólagosan azon *bakterium fajta*knak köszönhető, amelyek talajban élnek, a zsenge gyökerebbe hatolnak és ott gumókat képeznek, miért is gumós-bakteriumoknak neveztették.

Ezen gyökérgumócska védelmet és táplálékot nyújt a bakteriumok életéhez, tevékeny munkájukhoz és erős szaporodásukhoz és így tulajdonképpen műhelyt alkot, melyben a talajlevegő légenye tápanyaggá lesz feldolgozva, aminek következménye a növények rendkívül fejlődése, végeredményben pedig igen nagy termés.

Ezen bakteriumok azonban sokszor nincsenek meg elegendő számban a talajban, sokszor teljesen hiányoznak, máskor meg gyengék, nem életképesek.

A talaj-(mag)-oltásnak tehát az a célja, hogy a termőföldet oly tisztán tenyésztett bakteriumokkal lássuk el, melyek feltétlenül életképesek, jól szaporodnak, minél jobb fruktív munkát végezhetnek vagyis minél több légenyt kössenek le a növények dus táplálkozása céljára.

Világítsuk meg ezen kérdést egy más, a természetből (életből) vett példával. Ha a szőlőből mustot csinálunk és megvan a megfelelő hőmérséklet, úgy az feltétlenül erjedésnek fog indulni. Miért? Mert a bogyók héján élősködő vad élesztő azt erjedésbe hozza. Ezen vad élesztővel elért erjedés sokszor heteken át tart. Ha ezen vad élesztőből kitenyészttem a legjobbat, a legéletképesebbet és azzal oltom be a mustot, úgy ezen erős élesztő tulnővi a többit, rendkívüli módon elszaporodik, teljesen elnyomja a vadélesztőt és a végeredmény az, hogy a must 3—4 nap alatt teljesen ki van erjedve és ami a fő, az így nyert bor mindig jobb minőségű.

A talaj-(mag)-oltásnak elméleti alapja ugyanaz. A növények életéhez feltétlenül szükséges a bakterium. Ha ezek szaporodását, működését teljesen a természetre bizzuk, úgy hasonlóan járunk, mint a vadélesztővel erjedő mustnál. Ha pedig ezen bakteriumokból ki-

tenyésztjük a legjobbakat, a legszaporábbakat, a legéletképesebbeket, úgy feltétlenül jobb munkát nyertünk, feltétlenül jobban táplált vetéseink lesznek, minek végeredménye csak a nagyobb termés lehet.

(Folyt. köv.)

Erdészet.

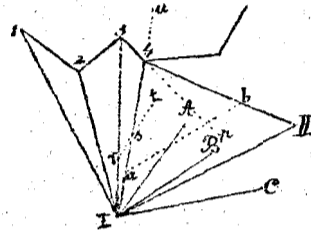
A kihagyott szögpontokkal való bussola mérés módjának helyettesítése.

Ismerteti: *zsarolyáni Márton Sándor* ny. erdőtanácsos.

A delejtűvel való szögmérést, nagy előnyénél fogva régóta alkalmazzák az erdészek. De mivel a sok szögadat leolvasása és feljegyzése a figyelmet egyoldalulag köti le s elfárasztja, — hibák becsuszására ad alkalmat s a térképezésnél újól a delejtű alkalmazása hosszadalmas eljárásra vezet, e mellett ez szemrontás és kényes feladat, mert szilárd alapon álló vízszintes asztalt igényel; ez utóbbi hátrányok mellőzésére s a delejtűnek legalább a térképezésnél való kiküszöbölésére 1885-ben Boros Lajos debreceni városi erdőtiszt ural együtt új szögrakót szerkesztettünk, amely a delejtűt mellőzhetővé teszi s amelyet aztán javítottam s öt évi kipróbálás és módosítás után 1890. évben az Erdészeti Lapokban oly alakban ismertettem, amely alak a theodolit mérésénél is alkalmazható s e mellett igen szabatos területmérésekre is használható. Ezen szögrakómnak leírását a magyar kormány az 1900. évi párisi világkiállításon francia nyelvű füzetben ismertette s az érdeklődők között kiosztotta. E szögrakóm azonban egyéb hátrányok kizárása mellett a hosszadalmasságot csak részben szüntette meg s ezt a hátrányt azzal küszöböltem ki, hogy oly egyetemes mérőműszert szerkesztettem (1902. évben ugyancsak az Erdészeti Lapokban ismertettem), amelynél egy állásban felvett összes pontokat, egy beállítással lehetett térképezni, azaz csak annyi beállítást igényelt, ahány műszerállás volt és az irányzások az asztalmérés átlag maximális szabatoságát a 16 cm-nél hosszabb szögszárakkal mindig biztosították. E műszernél azonban még mindig fennmaradt egy hátrány, amely abból áll, hogy az egyes műszerállások

csakis delejtű használattal voltak egybekapcsolva, úgy hogy egyes műszerállásnak pontjai egymásközt (1') egy szögperc szabatosággal voltak felvéve, holott a műszerállások egybekapcsolódásai, csakis 2—3' pontosságot értek el, azaz szabatoságuk fél vagy egyharmadrésznél volt. Ezt a hátrányt sok éven át folytatott kísérletezésekkel egybekötött szerkezet kidolgozásokkal nem sikerült eltüntetnem, ellenben a mérés módjának kíségetéssel való változtatása sikerre vezetett, még pedig oly eredménnyel, hogy a cimben említett mérés mód előnyei s köztük a fő t. i. a műszer álláspontnak független kiválasztása, teljes érvénnyel megmaradt, úgy hogy nem szükséges a műszert, egy bizonyos pontra, meredek oldalakon kövek között, tuskók és gyökerekkel átszótt, bokros területen nagy nehézségekkel beállítani.

Eljárásom e tekintetben a következő:

Az ábrán I. műszerállásból fel van véve 1—4 pont s a II. műszerállásból szabadon választhatva, de úgy hogy I.-el jól összekap-

csolható legyen. E célból legelőször is az I. sz. műszerálláspontra, a műszer vízszintes forgástengelyének középpontját függélyzővel vagy kis rögzítő-leejtésével a földön meghatározzuk s kis karóval, (két követ, földön keresztvonalakkal stb.) megjelöljük. Ezután

1. ha II.-ből az I. állás és 4 felvett pont jól látható, II. I. és I. 4. vonal felvétele, II. állás pont fekvését a térképen meghatározza;

2. ha I—II. vonal nem vehető fel, akkor a szöveget 4 a, ab, b 4 háromszög oldalakkal szabatos szallagmérés útján meghatározzuk s ezzel II. fekvése meg van állapítva;

3. ha a második eset sem lehetséges, akkor I-ből A. segédpontot, avagy ezenkívül B. és C. segédpontokat is felvesszük s II.-ből 4 és A, B, C. közül valamelyik felvehető; ez a legáltalánosabb;

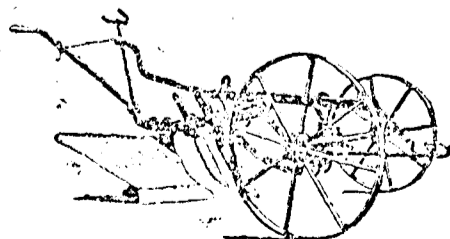
4. ha a 3-ik eset sem volt foganatosítható, segédvonalat vagy segédvonalakat használunk fel p. o. 3—4 vonal meghosszabbításában p pont szallagméréssel ott veendő fel, ahonnan II-re jól látszik; ily vonal lehet továbbá I. 3 irányon r, I. 4 irányon s-pont; fekvésük

Megérkeztek a TEJGAZDASÁGI CIKKEK!

eredeti „ALFA”-tejszeparátorok,- tejmérők,- tejszűrők,- tejhannák,- tejgyűjtőedények,- láctométerek,- vajkőpülők,- vajformák, „ALFA” TAKARMÁNYPROLÓR, stb.

Gazdasági gépek, műszaki cikkek stb. állandóan raktáron.

Telefonszám :
2—36.

Sürgönczim :
Hanncomp.

HANN és TÁRSA

GÉP- ÉS MŰSZARI KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Kolozsvár, Sír. Regina Maria (volt Deák Ferenc-u.) Nr.

szallagméréssel megállapítandó s r s vonal meghosszabbításában t pont veendő fel, hova II-ből jól irányozhatunk, avagy I. 4 hosszabbításában u pont stb., stb. sokféle ily eset vehető fel.

Ismételem, hogy két jól felvett pont kell a műszerállás meghatározásához és a 3-ik eset alkalmazható legtöbb esetben és egyttal ez a legkényelmesebb mód. Részletekbe nem kell bocsátkoznom; aki erdőket mért, meg fogja találni a helyes megoldást s csak azt kívánom még kidomborítani, hogy a segédpontoknál a biztosság kedvéért 4 A, 4 B vagy 4 C vonal is megméréndő szallaggal és e vonal hossza legalább 30 öl legyen.

Sajtóhiba. Az E. G. dec. 24-iki számának 405. oldala középső hasábjának 21. sorában a szedésnél a sorok változtatása folytán sajtóhiba csuszott be.

„ha a felső átmérő = 0.500“ helyett ez olvasandó:

$\frac{1}{2} + \frac{0 \cdot x^2}{2} = 0.500$ és $\frac{0 \cdot x^2}{2}$ értéke, ha a felső átmérő“ olvasandó.

Egyleti élet.

Cukorrépa termelők figyelmébe.

Az erdélyi cukorrépa termelők kolozsvári és marosvásárhelyi értekezlete egyhangú lelkesedéssel kimondotta az E. G. E. cukorrépa termelői Szakosztályainak, mint a Termelők Szövetségének bizalmi rendszer alapján való teljes kiépítését.

E határozat alapján a marosvásárhelyi értekezleten képviselt községek termelői bejelentették a bizalmi férfiak sorába kiküldött gazdátársaik neveit. Azon községekbe, amelyekből bizalmi férfiakat ezideig nem jelöltek a termelők, e héten kiküldött a Szövetség eziránti megkeresését. A Szövetség sorait kézhez vevő termelőket ezuton is arra kérjük, hogy a levélben foglaltaknak mindenben a kitűzött határidőig pontosan és lelkiismeretesen tegyenek eleget.

Azon községek termelőit pedig, amelyekbe a Szövetségtől ezideig ily értelmű megkeresés nem érkezett jelen sorok olvasásáig, kérjük, hogy szíveskedjenek az E. G. E.-hez bejelenteni és a levél pótlólag való megküldése iránt azonnal intézkedni fogunk.

A bizalmi férfiak első kötelessége; január 20-ig a termelőkkel aláírni és kitölteni a körlevélhez csatolt, lapunk más helyén közölt tagsági nyilatkozatot. Második teendő: az aláírt és kitöltött nyilatkozatnak január 25-ig az E. G. E. Cukorrépa Termelői Szakosztálya (Kolozsvár Attila-utca 10.) címére való beküldése.

A tagsági nyilatkozatok aláírása alkalmából hangsúlyozzuk, hogy amennyiben a termelés felkarolása lehetővé teszi a gyárnak, hogy 1923-ban 20%-kal több cukrot állítson elő, mint 1922-ben, az esetben a répáért ugyanannyit fog fizetni, mint a bodfalusi cukorgyár, amely mindenkor 2 leivel magasabb árat fizetett termelőinek a répáért. A gyár kötelezettségét vállalt a kistermelők műtrágya szükségletének is gyári áron és fuvardíjmentesen való számlázására, elismerte továbbá a bizalmiférfiaknak a répa átadásoknál való ellenőrzési jogát.

A Szövetség elnöksége a tagsági nyilatkozatok vétele után ki fogja küldeni a termelői szerződéseket. Nyomatékkal hangsúlyozzuk, hogy csakis olyan szerződési űrlapot irjanak alá gazdátársaink, amelyen az Erdélyi Gazdasági Egylet pecsétje rajta van! Ezt megköveteli a szervezett répa termelők egységes érdeke.

A Cukorrépa termelők Szövetségének tagsági nyilatkozata.

A Cukorrépa termelők Szövetsége az alábbi tagsági nyilatkozatot küldötte ki bizalmi férfiaihoz a termelőkkel való aláírás céljából.

Tagsági nyilatkozat.

Alólirott az Erdélyi Gazdasági Egylet Cukorrépa termelői Szakosztályának, mint a termelők Szövetségének tagja, kötelezem magamat, hogy amíg cukorrépa termeléssel foglalkozom, a cukorrépa termelési szerződést minden esztendőben csakis a Termelők Szövetségének megbízottja útján írom alá és csakis a Termelők Szövetségének záradékával ellátott termelői szerződést tartom magamra nézve kötelezőnek.

Beleegyezem abba, hogy cukorrépa termésem elszámolásakor, évenként, a répa árának egy fél százaléka a Termelők Szövetsége javára levonassék tagdíjam fejében.

Ezen kötelezettség csakis saját személyemre vonatkozik és a cukorrépa termeléssel való felhagyással vagy halállal megszűnik. Reám nézve pedig mindaddig kötelező, amíg a szövetségből érvényesen ki nem lépek. Érvényes kilépésnek csak bármelyik év március 1-én lehet helye, ha ebbeli szándékomat azon év január 31-ig a szövetséghez írásban bejelenttem.

Kelt 1923. év hó n.

Olvasható aláírás.

U. posta

tanu.

tanu.

Kivétel nélkül minden cukorrépa termelő erkölcsi és gazdátársi kötelességének kell ismerje a nyilatkozat aláírását, mert:

1. csakis az esetben lesznek a gyárral egyenjogú tárgyaló felek a termelők, ha Szövetségük megkerülésével a gyár nem köthet termelői szerződéseket.

2. csakis az esetben szerezhetnek érvényes jogos követeléseiknek a termelők, ha a gyár a termelők érdekeinek védelmére hivatott Szövetséggel mint egy féllel tárgyal és a Szövetségtől eltérő feltételek mellett nincs termelés.

3. csakis az esetben biztosíthat a termelők javára erkölcsi és anyagi sikereket a Szövetség, ha a termelők egy fegyelmezett, öntudatos táborat alkotnak, amely szükség esetén a termelők közös érdekeiért anyagi áldozatokat is tud hozni.

4. csakis az esetben lehetséges és érdemes a termelők érdekeinek védelméért harcolni, ha termelők az idők szavát megértik és saját érdekeiket felismerve, mindenben hűséggel kitartanak a répa termelők érdekeinek védelmére kibontott zászló mellett.

Meghívó.

Az Erdélyi Szász Gazdasági Egylet Besztercei Kerületi intézősége 1923 január 16-án kedden d. u. 2 órakor Besztercén, a városi vendéglő (Hotel Central) kistermében cukorrépa termelői értekezletet tart, amelyre az érdekelte gazdaközönséget ezuton is meghívja

N. Englisch, elnök. Preiss Albert, jegyző.

Tárgysorozat:

1. Jelentés az Erdélyi Gazdasági Egylet cukorrépa termelői szakosztályának, mint a Termelők Szövetségének megalakulásáról és egy évi működéséről.

2. A szász cukorrépa termelők szövetségbe való tömörülésének módjai.

3. Esetleges indítványok.

Beszterce, 1923 január 3.

Az Erdélyi Szász Gazdasági Egylet besztercei kerületi intézősége.

Szövetkezés.

A Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetségének közgyűlése.

A kapcsolt területeken működő volt O. K. H. fiokok, az imperium átvétele után tudvalevőleg „Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetsége“ néven új központot létesítettek Kolozsvár székhelyel (Schütz János-u. 3. II. em.) A kapcsolt területeken működő mintegy 700 hitel-szövetkezet központja gyanánt működő Szövetség rendkívüli közgyűlést tartott br. Jósika Gábor elnöke alatt. A közgyűlés az alapszabályok módosítása után a Szövetség igazgatóságába beválasztotta Drexler Bélát, a felügyelő bizottságába Török Bálintot. A központ működését közelebről megkezdve, számba veszi az O. K. H. régi szövetkezeteit, az életképeseket működésbe hozza az életképtelenekeket felszámoltatja. — A falusi hitelszövetkezetek működésére soha nem volt nagyobb szükség mint épen napjainkban, amikor a bankuzsora lehetetlenné teszi a kisgazdák számára a kölcsön igénybevételét. A szövetkezetek nemcsak a gazdasági hitelnyújtás, hanem a gazdasági gépek és eszközök beszerzésével is foglalkoznak. A Szövetség lépéseket tett a szövetkezetek Budapesten levő pénzének kedvező beváltási kulcs mellett való behozatala érdekében.

Vegyes közlemények.

December havi időjárás. A bodfalusi cukorgyár meteorológiai megfigyelő állomásának jelentése szerint decemberben a legnagyobb maximuma 12-én 715.2, minimuma 8-án 702.0 volt. A középhőmérsék — 6.93, maximum 20-án és 31-én +1.5, minimum 12-én —26.2° C volt. A csapadék havi összege 12.4 millim. maximuma 8-án 2.7 mm., a csapadékos napok száma 7 volt.

Tartalékos tisztjek jelentkezése. A hadügyminisztérium elrendelte, hogy valamennyi tartalékos tiszt, hadnagytól ezredesig, 1923. év január 1-től január 31-ig bezárólag köteles bármely hétköznapon a tartózkodási helyéhez illetékes hadkiegészítő parancsnokságnál jelentkezni. A jelentkezés polgári ruhában történik s a jelentkező tiszt a jelentkezés megtörténtéről igazoló iratot kap.

Megint emelték az újságpapír árát. Az újságpapír árát január elsejétől kezdve kilo-

grammonként 3 lei 15 banival emelték fel s így ezentul egy kilogramm ujságpapír ára nem 9.35, hanem 12 lej 50 bani. A lapkiadók erélyes intervencióra készülnek a kereskedelmi és iparügyi miniszternél az ujságokat veszélyeztető ezen árfelemelés ellen.

A községi előjárók mandátuma. Az 1922. december 25-én 5710. szám alatt kelt törvény felhatalmazza a kormányt, hogy királyi jóváhagyással meghosszabbíthassa a volt magyar területen működő községi előjáróságok és képviselőtestületek tagjainak mandátumát, de legfeljebb annak lejártától számított egy évre.

A kisajátított erdők kitermelése. A kisajátított erdőkben a termelés csak akkor szüntethető be, ha a harmadfokon felülvizsgáló „Comitetul agrară” is felülvizsgálta az ügyet s az expropriálás mellett döntött. Ez különben folyik a 10440. számú miniszteri rendeletből is, azonban mindenestre fontos az érdekelt üzemek szempontjából, hogy a rendelet magyarosítására legilletékesebb faktor, a földművelésügyi miniszter a napokban tett egy nyilatkozatával ezt az egyedül helyes álláspontot ilyen világosan leszögezte. Egyébként a fenti álláspont ismeretése szolgáló hivatalos értesítéseket az illetékes hatóságokhoz megküldötték.

Lóhere és lucernamag kivitel. A sajtót különféle hírek járták be a lóhere és lucernamag kiviteli tilalmát illetőleg. A közlemények egy része arról számol be, hogy a kivittelt betiltották, más része pedig azt közli hogy a kivittelt engedélyhez, permiszhez köik és az exportörököt kötelezik, hogy a kivitelre szánt mennyiség 25%-át 7 lejes egységre kvóta gyanánt adják át a belföldi fogyasztás céljaira. A permisz-rendszer súlyosan érinti a kereskedőket, mert a heremag nagy része a kereskedők kezében van. De súlyosan érinti a termelőket is, mert e körülmény máris kb. 30%-kal csökkentette az árakat. A kvóta heremagból pedig jól tudjuk egy szemét sem fognak látni a termelők.

1, 2 és 5 leies fémpénzeket fog veretni Románia 300 millió lei értékben. Az új fémpénzt a folyó évben forgalomba hozzák és a papír leiket bevonják.

A boradó leszállítása. Már a tavaly tavasszal kérte egyesületünk szőlészeti és borászati szakosztálya a boradó leszállítását. Mint értesülünk végre a pénzügyminiszter is belátta a magas boradó tarthatatlan voltát és a termelésre gyakorolt káros hatását és ezért törvényjavaslatot terjesztett be az 1 leies boradó leszállításáról. A javaslat részleteit még nem ismerjük.

Országos vásárok.

Január 15-én: Kraszna, Magyar-nemegye.
 „ 16-án: Keresd, Fekete.
 „ 17-én: Nagysármás.
 „ 18-án: Korond, Magyarláp, Örményes.
 „ 19-én: Kál, Marosillye, Teregova.
 „ 20-án: Gatalja, Magyarzombor, Nagylozna, Nagyzsombor, Tótvár.

HIRDETÉSEK.

Jó karban levő Fowler-rendszerű
gőzeke felszerelést

keresünk megvételre.

Cukorgyár, Bod-Botfalú.

Judetul Brasov.

3476

Fél kg. gyapju, vagy egy kg. sajt árával megmentheti birkáját a pusztulástól!

„DISTOL“

biztosan meggyógyítja métegykoros juhait és szarvasmarháit!

Egyszerű a kezelés! Biztos a gyógyulás!

Kapható:

Gergely Ferenc Utóda cég
 drogueriájában

Cluj—Kolozsvár

Piața Unirii v. Mátyás király-tér 21. sz.

Lerakatok: „GEA“-Kraye Drogueria R. T. Temesvár. — Hietsch és Társa chem. laboratorium Szászsebes. — Dr. Gutmann Béla gyógyszerész Szatmár. — Krafft és Herbert Drogueria Brassó. — Lnkács László gyógyszerész Kézdivásárhely. — Továbbá bármely gyógyszerészben is kapható. o o o

Ne várjon addig, míg állatja leromlik!

3467

Lloyd 1240

Vigyázat földmivesek!

Még mindig előfordul, hogy a Kwizda-féle korneuburgi állatgyógyászati készítményeket hamisítják. Ezek a hamisítványok teljesen értéktelenek. Csakis a lóvédjeggyel ellátott készítmények valódiak és csakis ilyeneket fogadjunk el.

A vételnél kérjünk kifejezetten Kwizda-féle Restitutions fluidot. „Marha és Sertés tápport”. Ha a gyógyszerárakban és drogueriákban nem kapható, forduljunk legyenesen a főlerakathoz, „Gea“-Kraye R. T.-hoz, Temesvár.

3479

Nitrogén R.-T.

Dicsőszentmárton.

A legjobb tavaszi trágya a

Mésznitrogén

Állandó lerakatok:

Sváb Gazdasági Egyesület Temesvár.

Erdélyi Szász Gazdasági Egyesület Nagyszében, Medgyes, Segesvár, Brassó.

Hann és Társa Kolozsvár.

Deutsch Andor Arad.

3480

Józan életli vizsgázott gépész kerestetik egy évi azonnali belépésre tüzes céplő garnitúrához, ugyan-csak udvari kovács is.

Gaál Ödön Mezőszilvás, up. Mezőörményes.

3477

APRÓHIRDETÉSEK.

Apróhirdetések ára: szavanként 1 lei. — Vastag betűkkel szedett szavak kétszeres áron számíthatnak, — Legkisebb apróhirdetés díja 10 lei. Állást keresők részére 20 szölg 10 lei.

A munkaadók és állás-közvetítők figyelme! A földreform következtében számos gazdatiszt, ispán, vancellér s. b. más gazdasági alkalmazott vesztette el állását. A gazdasági alkalmazottak megélhetési lehetőségének elősegítése céljából az E. G. E. az állás-közvetítés rendszeresítését határozta el. A közvetítéssel járó munkálatok költségének fedeztetése céljából az egyesület sikeres közvetítés esetén az évi fizetés és járandóság értékének 2%-át számítja fel.

Földmives iskolát végzett nőtlen ispánt keresek teljes ellátás és havi 300 lei fizetéssel. Címem: Damokos Dénes Cernatul de jos (Alsócernáton) — Háromszék vm. Az állás december hó folyamán betöltendő és a bizonyítványok másolata az ajánlatoknál megküldendő. 3464

Gazdasági iskolát végzett, kertészetben is jártas, ispáni vagy kertészeti állást keres 1923. január 1-re. Cím a kiadóban. 345

Okleveles gazdatisztet sürgősen keresek. Borgazdasághoz értő és fiatal-emberek előnyben részesülnek. Pályázatok egyenesen a kiadóhivatalba küldendő. 3461

Vincellért keresek, ki szállítottványtelep kezeléséhez ért. Fizetési feltételek megjelölendő. 1781

1 jó hidegvéri mént. 4 drb. 5-8 éves jól menő hámos lovat, egy jó tejelő csaiából való lehetőleg piros színű szimenthali tenyészbikát keresünk megvételre. 1835

Társat keresek 300 hold birtok beruházásához 50% részesedéssel. 100.000 lei befektetés szükséges. Cím a kiadóhivatalba. 3470.

Vargyasi ménesből kocsli lovak eladók, Br. Danel gazdasága Vargyas.

Pincemestert keresek, ki a pincegazdaság minden ágában megfelelő jártassággal bír. Dr. Cs. N.

A végvári Gazdakör 100 q árpakalászu tavasz-buzát keres megvételre vetőmagul. Ajánlatot az ár megjelölésével a végvári Gazdakör Tormác, (Végvár) Temes megye.

Alkalmazást keres az E. G. E. titkári hivatala utján: 8 okl. gazdatiszt, 30 földmives iskolát végzett ispán, 5 gyakorlati képesítéssel bíró ispán.

Betöltendő állások az E. G. E. titkári hivatala utján: 2 intézői állás, 2 tejjgazdasághoz értő, 1 nagyobb gazdaság önálló vezetésére alkalmas ispáni állás, 3 méhész-vincelléri állás.

Keresek 100-200 hold beruházott birtokot lakással bérbe terményvalutáért, vagy teljes művelésre. Cím a kiadóhivatalban. 3463

Baltacin lóhere és lucerna vetőmagot keresünk megvételre, kisebb-nagyobb mennyiségben. — Cím a kiadóban. 1942

Január 1-től gazdaság vezetését vállalom a tiszta jövedelem egy bizonyos százalékáért. Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbít. 3466

Nőtlen botos ispánt keresek, ki vezetésem alapján lelkiismeretesen ellátja teendőit. A gazd. gégek kezelésének ismerete megkívántatik. 1796

Ispánt keresek szerény igényekkel, ki jó bizonyítványokkal és nagyobb praxissal bír, — a komló, lencse, mák, here termesztéshez ért. Bizonyítványok a kiadóba küldendő. 1877

Keresek 50-300 hold beruházott birtokot bérbe, vagy részes művelésre. — Cím Nagy Lajos okl. gazda Mihes-de-Camplé. Mező-Méhes. Jud. Turda-Aries. 3469.

20 holdas szőlőtelepre magyarul és románul tudó munkavezetőt keresek. — Cím a kiadóhivatalban.

Schweitzből importált tehenektől származó szimenthali tenyészbikák eladók Gaál Péter kolozs-körpádi gazdaságában. Up. Apahida. 3472

5 waggon tavaszbuza, 5 waggon árpa, 5 waggon florentini tengeri és 10 mm baltacin vetőmagot keresünk megvételre. [63, 67, 19, 2.]

Eladók. Gazdasági épületek és két éves csikó. Megtekinthetők: Maros-veresmarton, gr. Bethlen Józsefnél. 3478

Keresek hízásra alkalmas nagyobb csoport
sovány disznót

Ajánlatot, melyben faj, kor, súly és ár is foglaltassék, kérem

Johan Rühlburger Lenauteim Nr. 359. Jud. Torontál címre juttatni.

3475